

Nr 157

av herrar Molin och Jonsson i Alingsås
om ersättning från försäkringskassa för kostnad för hälsokontroll.

En ökad satsning på den förebyggande hälsovården bör på olika sätt stimuleras, inte minst med tanke på samhällets snabbt stigande kostnader för hälso- och sjukvård. Ett sätt att stimulera den förebyggande hälsovården vore att ge möjlighet till viss generell ersättning från försäkringskassorna för kostnad i samband med hälsokontroll.

Från försäkringskassorna utgår f. n. normalt icke ersättning för förebyggande hälsovård. Endast i de fall då vid hälsokontroll uppdagas sjukdom som kräver behandling kan ersättning utgå.

Från denna regel görs undantag för företagshälsovården. Försäkringskassa kan nämligen med arbetsgivare, som anordnar läkarvård eller vidtager andra åtgärder så att kassans kostnader för sjukvårdsersättning kan antas minska, träffa överenskommelse om skälig gottgörelse för arbetsgivarens kostnader. Bestämmelsen återfinns i 5 kap. 7 § andra stycket lagen om allmän försäkring och har närmare utvecklats i ett kungligt brev den 2 december 1955 och i en av riks-försäkringsanstalten till sjuk-kassorna utfärdad cirkulärskrivelse (7/1956) den 26 januari 1956. Enligt dessa föreskrifter kan skälig gottgörelse utgå för arbetsgivarens kostnader för såväl sjukvårdande som hälsovårdande åtgärder. De senare avser i allmänhet s. k. allmän hälsokontroll. Ersättningen från försäkringskassan uppgår vanligen till högst hälften av kostnaden för hälsokontrollen.

Det föreligger ingen skyldighet för försäkringskassorna att ingå överenskommelser av detta slag med arbetsgivarna. Antalet ingångna överenskommelser tycks också variera betydligt från kassa till kassa. Riksförsäkringsverket har emellertid uppmanat kassorna att med hänsyn till företagshälsovårdens betydelse ingå överenskommelse då framställning därom görs och det ifrågasatta gottgörelsebeloppet kan anses skäligt med hänsyn till förhållandena inom företagshälsovården inom vederbörande företag.

Enligt vår mening föreligger här en orättvisa genom att anställda, som har en aktiv arbetsgivare som ordnat hälsokontroll och som ingått avtal med försäkringskassan härom, kan få ersättning för sin kostnad, medan övriga, som själva ordnar sin hälsokontroll, icke kan få det. För närvarande förekommer endast i Gävleborgs län en omfattande försöks-verksamhet med allmänna hälsovårdskontroller i samhällelig regi. Därutöver och vid sidan av de hälsoundersökningar som förekommer inom företagshälsovårdens ram finns möjlighet för individuell hälsokontroll inom den kommunala sjukvården eller hos privatpraktiserande läkare.

Enligt vår mening bör hälsokontroll kunna komma alla medborgare till

del oberoende av anställning och inkomst. Så länge detta icke kan ske i samhällets regi bör den enskilde stimuleras till att på eget initiativ företaga en sådan hälsokontroll. Ersättning från försäkringskassan för viss del av kostnaden härför borde innebära en positiv stimulans för den enskilde i detta avseende. Dessutom föreligger givetvis starka humana skäl för en förändring som leder till tidigt insatta vård- och hjälpåtgärder.

De ekonomiska konsekvenserna av att i den allmänna försäkringens ersättningssystem inrymma kostnaderna för den förebyggande hälsovården är svåra att överblicka. Även om endast hälften eller mindre av den verkliga kostnaden för hälsoundersökningen täcks av den allmänna försäkringen, kommer givetvis kostnaderna att stiga. Å andra sidan motvägs denna kostnadsökning av minskade sjukvårdskostnader i framtiden för de fall där hälsoundersökningen leder till att sjukdom upptäcks på ett tidigt stadium. Det torde här närmast bli fråga om en tidsmässig omfördelning av samhällets samlade vårdkostnader genom att f. n. ersättningsberättigade sjukvårds- och socialvårdskostnader minskar.

Det utredningsarbete som sedan 1969 bedrivits av socialstyrelsen i denna fråga bör göra det möjligt att snabbt förelägga riksdagen förslag till erforderliga ändringar i den allmänna försäkringen.

Under hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen hos Kungl. Maj:t anhåller om att förslag snarast framläggas till sådana ändringar i reglerna angående ersättning från försäkringskassa att ersättning normalt skall kunna utgå för viss del av kostnaden för hälsokontroll.

Stockholm den 18 januari 1974

BJÖRN MOLIN (fp)

ELVER JONSSON (fp)
i Alingsås

